

AÐALGATA 21, SUÐUREYRI
GREINARGERÐ MEÐ

UMSÓKN UM STÆKKUN Á LÓÐ
VEGNA UPPBYGGINGAR SÖGU- OG
MENNINGARVERÐMÆTA SEM OG BETRA
AÐGENGIS AÐ HÚSI OG LÓÐ

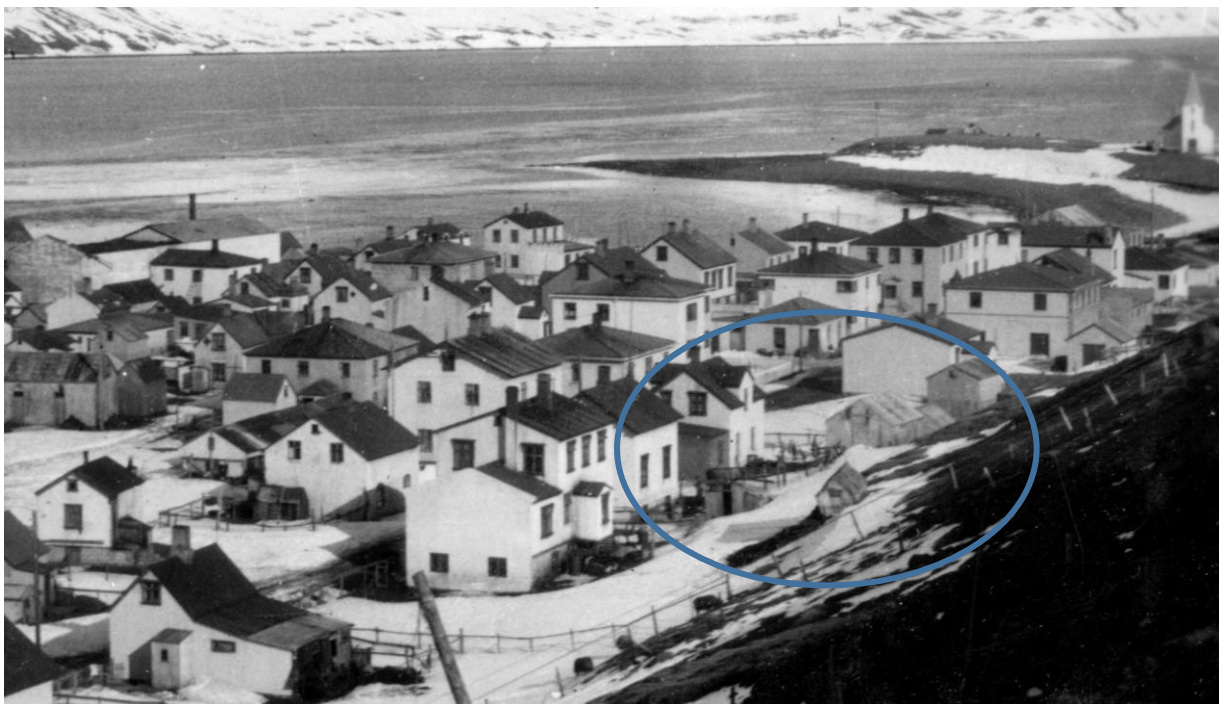
14. MAÍ 2020

B.t. Skipulags- og mannvirkjanefndar Ísafjarðarbæjar

Greinargerð með umsókn um stækkun á lóð við Aðalgötu 21 á Suðureyri vegna uppbyggingu á sögu og menningarverðmætum og betra aðgengi að húsi og lóð.

Húseigendur á Aðalgötu 21 á Suðureyri óska eftir stækkun á lóð til að endurbyggja og varðveita sögu- og menningarverðmæti og felst í heildarútliti lóðar og til að bæta aðgengi að bæði lóð og húsi.

Aðalgata 21 er í dag tvílyft hús en var fyrst ein hæð en húsið var byggt árið 1910. Árið 1924 var byggð önnur hæð ofan á það. Um það leyti samanstóð húsakostur innan lóðar af fjárhúsi, hlöðu og fiskhjalli og sjá má á mynd 1 og 2.

Mynd 1. Suðureyri um 1950.

Mynd 2. Myndin tekin á gatnamótum Skólagötu og Aðalgötu, vinstra megin á myndinni má sjá, fiskhjallinn, fjárhúsið og hlöðuna í þessari röð og voru í bakgarðinum á Aðalgötu 21.

Lítið er eftir af þessum byggingum í dag en það sem eftir stendur af fjárhúsinu og hlöðunni er falleg steinhleðsla sem myndaði vegg í fyrrgreindum húsum og hefur varðveist. Í tengslum við þessar minjar þá vilja eigendur fá tækifæri til að endurbyggja og endurgera hjallinn sem þarna stóð að hluta innan lóðar og að hluta utan hennar þar sem fjárfjárhúsið og hlaðan sem fyrir voru á lóðinni hafa eflaust haft eitthvað að segja um staðsetningu hans þar sem þröngt virðist hafa verið um þessar byggingar og myndir 1 og 6 sýna.

Mynd 2.

Mynd 3.

Á myndum 2-4 má sjá steinhleðslur sem hafa mögulega verið reistar á árunum 1910 til 1924 auk þess sem það kann að vera möguleiki að hluti þessara bygginga sem þarna stóðu hafi verið tilkomnar áður en íbúðarhúsið sjálft var reist þ.e. fyrir 1910. Myndir 2-4 eru af grunni hjallsins og mynd 5 af vegghleðslu fjárhúss og hlöðu og er innan lóðar Aðalgötu 21. Myndir 2-3 teknar lok maí 2019. Myndir 4-5 teknar 10. maí 2020.

Mynd 4.

Mynd 5.

Eins og myndir frá 2-4 sýna þá stendur eftir þessi fallega steinhleðsla þar sem fiskhjallurinn stóð og er frekar heillegur, sérstaklega sá hluti hans sem liggur innan lóðar og mynd 4 sýnir vel.

Mynd 6 kemur úr safni Sr. Jóhannesar Pálmasonar og var tekin við hátíðarhöld á

Mynd 6. Hér má sjá torfkofann sem nýttur var sem kartöflu-geymsla fyrir Súgfirðinga og fiskhjallinn, fjárhúsið og hlöðuna sem standa utar í þessari röð.

Sjómannadegi árið 1947. Hún sýnir á skemmtilegan hátt fiskhjallinn sem þarna stóð auk þess sem vel sést í fjárhúsið og hlöðuna sem standa utar og greint hefur verið frá.

Húsakosturinn sést því mjög vel frá þessu sjónarhorni en gamli hlaðni torfbærinn sem þarna sést fremst hýsti kartöflu-geymslu Súgfirðinga til margra ára. Áður fyrr var algengt að hátíðarhöld hafi verið haldin á þessu svæði þar sem gamli Barnaskólinn stóð (Aðalgata 17) en hann var reistur árið 1908.

Mynd 7. Tekin við gamla barnaskólann vorið 1958 en hér sést vel í húsið á Aðalgötu 21.

Það er einstakt að geta átt möguleika á að endurgera bygginguna á sínum gamla grunni og tengja hann þeim menningar- og söguverðmætum og sem finna má í nánasta umhverfi lóðarinnar og endurspeglar löngu liðinn tíma en fiskhjöllum þorpsins hefur fækkað mikið í gegnum árin.

Mynd 8. Mynd tekin árið 1972 upp Skipagötu en þarna sést hjallurinn vel en fjárhúsin og hlaðan eru farin

Til að vel takist óska eigendur eftir því að stækka lóðina þannig að heildarsvipur náist og að hjallurinn sem stóð að hluta utan lóðar verði allur innan hennar og ásýnd hans verði ekki slitin í sundur frá mannvirkjum sem líklega hafa verið reist um svipað leyti. Þannig að aðgengi að honum og garðinum verði tryggt og eigendur nái að tengja hjallinn betur við sögu og menningarvermæti sem eru innan lóðar Aðalgötu 21. Á mynd 8 sem tekin er upp Skipagötu má sjá hjallinn nema steinhleðslan í garðinum er ill greinanleg í þeirri fjarlægð sem myndin er tekin.

fyrirnefndur hjallur sem tilheyrði Aðalgötu 21.

Á nærliggjandi byggingarlóð sem skráð er sem Aðalgata 19 er ekki vitað til þess að þar hafi staðið hús fyrir utan gömlu kartöflugeymsluna sem þarna var og

Mynd 9. Hér sést yfir bílastæði og grasflöt sem liggur næst lóðinni og lóðarstækkunin myndi m.a. taka til.

Á Aðalgötu 17 stóð áður íbúðarhús á tveimur hæðum en það var rífið fyrir nokkrum árum en áður stóð þar gamli Barnaskólinn sem reistur var 1908 (sjá mynd 1). Í dag eru á byggingarlóðum Aðalgötu 17 og 19 bílastæði sem liggja við Aðalgötuna (sjá mynd 9) og myndi deiliskipulagsbreyting með stækkun lóðar ekki hafa nein áhrif á það sem þar er fyrir og nýtt er undir bílastæði fyrir bæði íbúa og ferðaþjónustu enda þörf fyrir bílastæði á þessu svæði töluverð. Enda mun fyrirhuguð stækkun aðeins ná til grasbalans fyrir utan núverandi bílastæði.

Með stækkun lóðar þá telja húseigendur umsókn sína um lóðarstækkun ekki skerða neitt er snýr að núverandi bílastæðum.

Húseigendur reistu síðastliðið sumar lítinn geymsluskúr á lóðinni sem þeir sjá fyrir sér að muni víkja á ákveðnum tímapunkti ef þessi stækkun og hugmynd yrði að veruleika þannig að hann skemmi ekki það heildarútlit og umhverfi sem eigendur sækjast eftir að endurbyggja og skapa með stækkun lóðarinnar og fyrirhugaðri uppbyggingu.

Núverandi lóð er 303 m² og því langt frá því að vera stór en garðurinn hefur í gegnum árin verið mikið bæjarprýði og hlotið viðurkenningar bæði bæjaryfirvalda og íbúa fyrir fallega og skemmtilega lóð.

Stækkun lóðar með auknu og betra aðgengi að sögu menningarverðmætum myndi breyta miklu. Allt aðgengi til og frá húsinu yrði þannig mun aðgengilegra en það er í dag. Hægt yrði að leggja bíl meðfram núverandi hlið garðsins en þannig myndi skapast betra aðgengi að bæði lóð og húsi. Annars þyrfti að minnka garðinn enn frekar með því að gera bílastæði inn í garðinum.

Það er von eigenda að vel verði tekið í umsókn um lóðarstækkun enda fellur hún vel að verndarákvæði deiliskipulagsins sem kveður á um að endurreisn horfinna húsa sem líkleg eru til að bæta heildaryfirbragð og myndu teljast sögulega mikilvæg fyrir samfélagið.

Með von um jákvæð og góð viðbrögð.

Eypór Páll Hauksson og Sigrún Edda Eðvarðsdóttir

Ljósmyndir nr. 1, 6,7 og 8 eru í eigu Jóhannesar Pálmasonar og teknar af vef Súgfirðingafélagsins. Aðrar myndir í einkaeigu fyrir utan mynd 2 sem tekin var af netinu.